

Vergi orqanlarına daxil olan şikayətlərin sayı azalır

■ **Vergilər Nazirliyi aparatının rəhbəri Əli Həsənovun “Xalq qəzeti”nə müsahibəsi**

- Əli müəllim, Azərbaycanda vətəndaş müraciətlərinə baxılmasına dövlət səviyyəsində böyük önəm verildiyi hazırkı şəraitdə Vergilər Nazirliyi bu istiqamətdə hansı işləri görür?

- Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 57-ci maddəsində vətəndaşların dövlət orqanlarına müraciət etmək hüququ təsbit olunub. Həmin maddəyə əsasən, hər bir müraciətə qanunla müəyyən edilmiş qaydada və müddətlərdə baxılmalı və ərizəçiyə yazılı cavab verilməlidir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev öz çıxışlarında vətəndaş fəallığının artırılmasını, rast gəlinən qanun pozuntularını barədə dərhal aidiyyəti üzrə məlumat verilməsini, ictimai nəzarətin gücləndirilməsini, vətəndaş müraciətlərinə operativ və ədalətli baxılmasını dövlət orqanlarının ən vacib vəzifələrindən olduğunu dəfələrlə vurğulayıb.

Vergilər Nazirliyində də bu məsələ həmişə diqqət mərkəzində saxlanılır. Vergilər naziri cənab Fazil Məmmədov vergi orqanlarında vətəndaş müraciətlərinə baxılmasının dövlət büdcəsinə vergi daxilolmalarının təmin olunması qədər əhəmiyyətli olduğunu bildirib. Nazirlikdə həyata keçirilmiş tədbirlər nəticəsində hər bir vətəndaşın müraciətinə fərdi qaydada yanaşılır, müraciətlər diqqətlə və hərtərəfli araşdırılır, vətəndaşların və vergi ödəyicilərinin qanuni tələblərinin həlli üçün konkret tədbirlər görülür, qaldırılan məsələlərlə bağlı müvafiq izahatlar verilir. Vergi orqanlarında vətəndaş müraciətlərinə baxılmasının vəziyyəti barədə vergilər nazirinə ayda bir dəfə xidməti məruzə təqdim olunur.

Vergi ödəyicilərinin, habelə əhalinin vergi qanunvericiliyi və onun tətbiqi, Vergilər Nazirliyinin təqdim etdiyi elektron xidmətlər barədə operativ, düzgün, vergi orqanlarına gəlmədən məlumat almalarını, habelə vergi qanunvericiliyinin pozulması halları barədə müraciətlərin qəbulunu təmin etmək məqsədilə nazirliyin 2003-cü ilin sonundan Bakı şəhərini, 2006-cı ilin may ayından etibarən respublikanın bütün regionlarını əhatə edən “195” Çağrı Mərkəzi fəaliyyət göstərir. Mərkəzə daxil olmuş 2015-ci ildə 198,306, 2016-cı ilin birinci rübündə isə 66,225 müraciət cavablandırılmışdır.

Vergi ödəyicilərinin hüquqlarının və qanuni mənafələrinin müdafiəsi, onların təkrar şikayətlərinə (korrupsiya ilə əlaqədar hüquqpozmaqlarla bağlı müraciətlər istisna olmaqla) qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada baxılması, habelə məhkəməyə qədər sadələşdirilmiş prosedurlara əməl olunmaqla mübahisələrin obyektiv həll edilməsi məqsədilə səkkiz il əvvəl Vergilər Nazirliyində Vergi Apelyasiya Şurası yaradılmışdır. Vergi ödəyiciləri vergi orqanlarının qəbul etdiyi inzibati aktlarla bağlı verdikləri ərizə və ya şikayətlərin (korrupsiya ilə əlaqədar hüquqpozmaqlarla bağlı müraciətlər istisna olmaqla) nəticələri ilə bağlı Vergilər Nazirliyi Aparatının struktur vahidləri tərəfindən qəbul olunmuş inzibati qərarlardan narazı qaldıqda Şuraya təkrar şikayətlə müraciət edə bilərlər.

2010-cu ildən Vergilər Nazirliyində “Onlayn kargüzərlik” sistemi tətbiq olunur, ölkə vətəndaşları artıq bütün müraciətlərini vergi orqanına kompüter və ya mobil telefon vasitəsilə internet üzərindən göndərə bilərlər. Müraciət

edən vətəndaş bu sistem üzərindən vergi orqanına göndərdiyi məktubların vergi orqanı daxilində hərəkətini onlayn rejimdə izləyə və icraçı ilə birbaşa telefon əlaqəsi yarada bilər. 2011-ci ilin oktyabr ayından vergi ödəyicilərinin videoqəbulu üçün də imkan yaradılıb.

- Vergi ödəyiciləri öz ərizə, təklif və şikayətlərini vergi ödəyicilərinə xidmət mərkəzləri vasitəsilə vergi orqanlarına təqdim edə bilirlərmi?

- Hazırda ölkəmizdə 56, o cümlədən Bakı şəhərində 6 xidmət mərkəzi fəaliyyət göstərir. Müraciət edənlərə burada vergi qanunvericiliyi və onun tətbiqi barədə məlumat və izahatlar verilir, qüvvədə olan vergilər, onların hesablanması və ödənilməsi qaydaları, vergi ödəyicilərinin və vergi orqanlarının hüquq və vəzifələri, vergi qanunvericiliyinin tətbiqi məsələləri, vergi bəyannamələrinin təqdim olunma müddətləri, vergi güzəştlərindən istifadə edilməsi, vergi borcu haqqında ətraflı məlumatlar verilir, vergi ödəyicilərinə hazırda mövcud olan bütün vergi xidmətləri göstərilir. 2015-ci ildə xidmət mərkəzlərində 389 mindən çox, 2016-cı ilin birinci rübündə isə 123 mindən artıq vətəndaş qəbul edilib. 2013-2016-cı illərdə vergilər naziri ölkənin bütün ərazisini əhatə edən müxtəlif şəhər və rayonlarda 1149 vətəndaşı qəbul edib.

- Vergilər Nazirliyinə daxil olan şikayətlər vətəndaşları daha çox hansı məsələlərin narahat etdiyini göstərir?

- Sahibkarların qarşılaşdıqları problemlərin öyrənilməsi baxımından ən aktual və dəqiq məlumatlar da məhz vətəndaş müraciətlərinin araşdırılması zamanı üzə çıxır. Vətəndaş müraciətləri bir növ dövlət-vətəndaş münasibətinin barometri rolunu da oynayır. Digər tərəfdən, vətəndaş müraciətlərinə baxılmasının daim nəzarətdə saxlanması, eləcə də ötən il cənab Prezident tərəfindən sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların 2 il müddətinə dayandırılması, habelə Vergilər Nazirliyinin Kollegiyasının qərarı ilə kiçik sahibkarlıq subyektlərində səyyar vergi yoxlamalarının və operativ nəzarət tədbirlərinin (əmək müqavilələrinin bağlanmasına və aksizli məhsulların satışı zamanı aksizlərin tətbiqinə nəzarət və dövrüyyənin müəyyənləşdirilməsi üçün xronometraj metodu ilə müşahidələrin aparılması istisna olmaqla) keçirilməsinin dayandırılması vergi orqanlarına daxil olan şikayətlərin sayının azalması ilə nəticələnib.

- Bu günlərdə yeni redaksiyada təsdiq olunmuş “Dövlət vergi orqanlarında kargüzərliyin aparılması Qaydaları”na hansı dəyişikliklər edilib?

- Dövlət vergi orqanlarının öz funksiyalarını yerinə yetirməsi prosesində kargüzərliyin aparılması xüsusi diqqət tələb edən məsələlərdəndir. Nəzərə alsaq ki, 2015-ci ildə dövlət vergi orqanlarında sənəd dövrüyyəsi 6,4 milyondan çox olub, kargüzərliyin vahid sisteminin, sənədlərlə işin, onların hazırlanmasının, rəsmiləşdirilməsinin, uçotunun, hərəkətinin, icra mexanizminin və arxivə təhvil verilməsi qaydalarının təkmilləşdirilməsinin nə qədər mühüm əhəmiyyət daşıdığı aydın görmək olar.

2006-cı ilin fevral ayının 1-dən Avtomatlaşdırılmış Ver-

gi İnformasiya Sisteminin (AVİS) tətbiq olunması nəticəsində dövlət vergi orqanlarında kargüzərliyin aparılmasında ciddi keyfiyyət dəyişiklikləri baş verib, sənədlərin icrası, vətəndaş müraciətlərinə baxılması proseslərini əvvəldən axıra qədər izləməyə imkan verən dəqiq və kifayət qədər təkmil nəzarət sistemi yaradılıb.

Vergilər nazirinin 18 mart 2016-cı il tarixli əmri ilə təsdiq edilmiş “Dövlət vergi orqanlarında kargüzərliyin aparılması Qaydaları”nda sənədlərin hazırlanması üçün ümumi tələblər qanunvericiliyin tələblərinə uyğunlaşdırılıb, istifadə olunan bir sıra anlayışların açıqlaması verilib ki, bu da vergi orqanları tərəfindən kargüzərliyin aparılması zamanı ortaya çıxan suallara aydınlıq gətirməklə qaydaların tətbiqini asanlaşdırır.

- Vətəndaşların müraciətlərinə baxılması sahəsində Vergilər Nazirliyində daha hansı tədbirlərin görülməsi nəzərdə tutulur?

- Əlverişli biznes mühitinin yaradılmasında və sahibkarlığın inkişafında vətəndaşların dövlət qurumları ilə iş prosesində rastlaşdıqları bütün problemlərin mümkün qədər tez və rahat şəkildə aradan qaldırılmasına imkan verən işlək mexanizmlərin yaradılması, bütün vətəndaşlar, ictimai və siyasi təsisatlar, eyni zamanda QHT sektorunun və medianın ictimai nəzarətin təşkilində iştirakı da əhəmiyyətli rol oynayır. Ona görə də vergi ödəyicilərinə göstərilən elektron xidmətlərin spektrinin genişləndirilməsinə, bu xidmətlərdən istifadənin kütülviləşdirilməsinə xüsusi diqqət yetiriləcəkdir. Vergi ödəyicilərinə xidmət strukturlarını əməkdaşları istisna olmaqla, digər işçilərin vergi ödəyiciləri ilə birbaşa təmas formalarını məhdudlaşdırmaq əsas hədəflərdən olacaqdır. Bütün bunlar dövlət vergi orqanlarına inamın artmasına, onların fəaliyyətində şəffaflığın təmin edilməsinə, korrupsiya və sürüdürməçiliyin qarşısının alınmasına yönəldilmiş tədbirlərdir.

Vaqif BAYRAMOV,
“Xalq qəzeti”